

شاهزاده‌ای که به فکر مردم بود

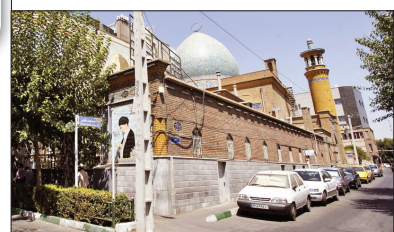
ابودر جهل امیرانی
همه شاهزاده‌ها به منافع خود فکر نمی‌کردند و بین آنها افرادی وجود داشتند که به کارهای خداپسندانه مشغول بودند. نمونه‌اش «اشرف الملوک» یا «اشرف امینی» معروف به «فخرالدوله» بود که علاوه بر مسجد، چند مدرسه و بیمارستان ساخت و زمین آسایشگاه معلولان کهریزک را وقف کرد. فخرالدوله نهمین دختر مظفرالدین شاه و مادر «علی امینی» نخست‌وزیر ایران بود که با وساطت بین رضاشاه و خاندان قاجار، از وقوع خونریزی‌ها و اعدام افراد سرشناس جلوگیری کرد. این شاهدخت فخری، مؤسس تاکسیرانی خصوصی در ایران هم هست که تاکسی‌های این مؤسسه را به راننده‌هایش بخشید. ساخت کارخانه قند کهریزک، تأسیس مدرسه رشدیه و اداره پست به شیوه مدرن و امروزی هم با تلاش و برنامهریزی‌های او انجام شد.

مسجد فخرالدوله

مسجد «فخر» که در منطقه ۱۲، ابتدای کوچه فخرالدوله در محله ششمیران قرار دارد، به دست او ساخته شده است؛ مسجدی با یک مناره که گنبدی کاشیکاری دارد و با استفاده از پنجره‌های کوچکی در سقف گنبد، نور به داخل مسجد هدایت می‌شود.

سرپرستی ۲۸ دختر

در تاریخ از فخرالدوله به خوشنامی یاد می‌شود. زن هوشمندی بود و حواسش به رویدادهای اطرافش بود. این شاهزاده از کار کردن به نفع مردم ابایی نداشت و از پدرش شنیده شد که او را در کوچه زغالی‌ها در محدوده چراغ‌برق دیده که جادر پشت گردن زده بود و برای مردم خاکی زغال می‌برد تا در زمستان بدون سوخت نمانند. فخرالدوله ۷ پسر و یک دختر داشت و سرپرستی ۲۸ دختر را هم قبول کرد تا هزینه زندگی آنها را پرداخت کند. مثل خیلی از شاهزاده‌های قاجار، قبری برای خود در کربلا خریده بود، اما بعد از فوت پسرش «محسن» ضربه عاطفی شدیدی به او وارد شد و وصیت کرد او را کنار پسرش به خاک بسپارند. به همین خاطر، پیکرش را سال ۱۳۳۴ در گورستان ابن‌بابویه شهرری دفن کردند.

چرخ تولید اینجا می‌چرخد

اعظم سادات توکلی: با مدیریت خانم عرشاهی یک مزون لباس و کلاس آموزش خیاطی در خیریه راه‌اندازی شد. این کار ابتدا با آموزش خیاطی و با هدف توانمندسازی بانوان سرپرست خانوار شروع شد و در کنارش سفارش هم قبول کردیم. اکنون چند بانو در این تولیدی کوچک مشغول به کارند و هزینه‌های زندگی‌شان از این راه تامین می‌شود.

از کلاس قرآن تا جلسات آموزش احکام

معصومه سلمانی‌فر: با تلاش‌های خانم عرشاهی، در دارالقرآن و حسینیه فاطمه الزهرا (س) مراسم مذهبی و هیئت‌سازی در ایام محرم و صفر و دیگر مناسبت‌های مذهبی هم برگزار می‌شود. بانوان بسیاری از محله نیروی هوایی و حتی محله‌های اطراف، در تمام ایام هفته به حسینیه می‌آیند و در کلاس‌های اخلاق، آموزش قرآن، احکام و... شرکت می‌کنند. در همین جلسات هم افراد نیازمند معرفتی می‌شوند تا گره از مشکلاتشان باز شود.

دوره‌های ساده بانوی کارآفرین ثمر داد و به حمایت از ۳۰۰ کودک یتیم رسید

اینجا خانه امید ایتام است

حسن حسن‌زاده
سال‌ها پیش جمعی از بانوان محلله نیروی هوایی تصمیم گرفتند که برای کمک به افراد کم‌بضاعت محله قدیمی بردارند و حالا دوره‌های کوچکی که لیلا عرشاهی به راه‌انداخته بود، چنان برگ و بار داده که صدها یتیم و بانوی سرپرست خانوار رازیر پوشش دارد. گفت‌وگوی ما را با این بانوی نیکوکار و کارآفرین بخوانید.

حفظ کرامت انسانی

۲۰ سال پیش، یک کلاس اخلاق هفتگی در خانه ما در محله نیروی هوایی تشکیل می‌شد. در حاشیه آن کلاس، تصمیم گرفتم یک صندوق خیریه راه‌اندازی کنم. یک جعبه ساده درست کردم که هر کسی به قدر وسعتش در آن پول می‌ریخت. هفته اول ۳ هزار تومان جمع شد. دوست دمیختی داشتیم که پدرش با حقوق سرپاداری، نمی‌توانست برای او چیزی بخرد. می‌خواستیم عزت نفسش حفظ شود. به او گفتم من یک مقدار پول دارم. می‌خواهم به یک شکل خاص قرض بدهم به تو. خودم خرد خرد برای لوازم اصلی چیزی را می‌خرم. اول یک اتوی قسطی خریدم. با پولی که هفته‌های بعد جمع شد هم چند وسیله دیگر. حالا ۲۰ سال گذشته و ده‌ها بانوی نیکوکار به مؤسسه خیریه‌ای که از همان ۳ هزار تومان با برکت تشکیل شد، اضافه شده‌اند.

همه بدون چشمداشت کار می‌کنند

روزهای نخست، مکان خیریه ما یک آپارتمان کوچک بود و فضای محدودی داشت. وقتی تصمیم به تغییر مکان گرفتیم، مرحوم آقای حق‌گو که صاحب حسینیه قدیمی مکتب الزهرا (س) در خیابان نیروی هوایی بود، حسینیه‌اش را فروخت تا مبالغ لازم برای خرید ساختمان جدید خیریه فراهم شود. حالا آن دوره‌های ساده به یک مؤسسه خیریه، حسینیه و دارالقرآن تمام عیار تبدیل شده‌است. بیشتر کارکنان مؤسسه از حسابدار تا وکیل و... به رایگان و تنها با هدف کمک به نیازمندان در این مؤسسه کار می‌کنند. جمعی از بانوان خیر محله هم هنر و توانمندی‌شان را برای کمک به نیازمندان به رایگان در اختیار مؤسسه قرار می‌دهند. در واقع، ۲۵ نفر از کارکنان خیریه رایگان در این مؤسسه کار می‌کنند.

شناسایی ایتام

تا به امروز صدها نفر از ایتام مناطق محروم جنوب کشور مثل آبادان، خرمشهر و... و نیز ایتام حومه تهران راه واسطه خیریه‌های فعال در این منطقه شناسایی کرده‌ایم. حالا هر کدام از آن ایتام از میان بانوان فعال مؤسسه یک حامی پیدا کرده‌اند و هر ماه مبلغی به حساب‌شان واریز می‌شود. عرشاهی در ادامه از نحوه جمع‌آوری کمک‌های مردمی در خیریه‌شان می‌گوید: «هر هفته ختم قرآن در کلاس‌هایمان داریم. بانوان فعال خیریه برای افرادی که درخواست کرده‌اند، ختم قرآن می‌کنند و در آمد حاصل از آن هم همگی خرج کمک به نیازمندان زیر پوشش خیریه می‌شود.»

کارآفرینی برای بانوان سرپرست خانوار

شماری از بانوان سرپرست خانوار محله نیروی هوایی، در زیرزمین ساختمان و در آشپزخانه خیریه کار کرده و از همین طریق معیشت خانواده خود را تامین می‌کنند. همین فضای کوچک، امید را در دل خیلی‌ها زنده کرده و با کار در آشپزخانه خیریه توانسته‌اند کسب درآمد کنند. کرایه خانه بدهند و گریه از زندگی‌شان باز کنند. اهالی محله و شرکت‌کنندگان کلاس‌های اخلاق خیریه هم از اینجا خرید می‌کنند تا به سهم خود به خودکفایی خیریه کمک کرده باشند. محصولاتی که بانوان در زیرزمین خیریه تولید می‌کنند هم در آغاهازی که در اختیار مؤسسه است، فروخته می‌شود تا از همین طریق هزینه‌های مؤسسه برای کمک به نیازمندان فراهم شود.

۳۰۰ کودک یتیم

و بی‌سرپرست زیر پوشش خیریه فاطمه الزهرا (س) محله نیروی هوایی قرار دارند که ۱۰۰ نفر از آنها از کودکان بی‌سرپرست حاشیه تهران هستند.

۲۵ بانوی

سرپرست خانوار از محله نیروی هوایی و محله‌های اطراف، در آشپزخانه، تهیه مواد اولیه غذایی و کارگاه خیاطی مؤسسه فاطمه الزهرا (س) مشغول به کار شده‌اند.

